

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยรังสิต โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและ รายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การทดลองใช้แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล และการ วิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สํารวจ ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารและกรอบ การวิจัย
2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย
3. สร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. ทดสอบและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. นำเครื่องมือไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
6. วิเคราะห์ข้อมูล
7. สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะและเขียนรายงานการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และศึกษาหลักสูตรวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรม ออกแบบผลิตภัณฑ์ ทั้งในและต่างประเทศ การรับฟังความคิดเห็นจากแหล่งต่างๆ สังคม การวิเคราะห์ตัวชี้นำ(Indicators) ที่สำคัญเช่น ทิศทางการเรียนรู้ การอุดมศึกษาไทยใน อนาคต สอบถามโดยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ผู้เชี่ยวชาญ ศึกษาคุณลักษณะของนักออกแบบที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ คือกลุ่มของนักการศึกษา นักวิชาการที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ ทางด้านออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือออกแบบผลิตภัณฑ์ มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวกับหลักสูตรด้านออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในอนาคตจำนวน 10 ท่าน (ดูรายชื่อในภาคผนวก ก.)

2.กลุ่มอาจารย์ผู้สอน คือกลุ่มอาจารย์ผู้สอนในภาควิชาออกแบบอุตสาหกรรม ออกแบบผลิตภัณฑ์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้องในระดับอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 5 ปี จากสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน ได้แก่

ภาควิชา	คณะ	มหาวิทยาลัย
ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	คณะศิลปกรรม	มหาวิทยาลัยรังสิต
ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์	คณะมัณฑนศิลป์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ภาควิชาการออกแบบอุตสาหกรรม	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	สถาบันเทคโนโลยี เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

3.กลุ่มผู้ประกอบการ คือกลุ่มผู้ประกอบการในสาขาวิชาชีพออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งคือเจ้าของกิจการที่มีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 5 ปี และมีนักศึกษาที่จบจากภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยรังสิต ทำงานอยู่ด้วยจำนวน 20 คน

4.กลุ่มนักศึกษา คือ กลุ่มผู้เรียนที่ผ่านการศึกษาในโปรแกรมออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยรังสิต ในที่นี้ หมายถึงบัณฑิตที่จบการศึกษาตั้งแต่ปีพ.ศ.2538-2541 โดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 30 คน และนักศึกษาชั้นปีที่4 ที่กำลังทำศิลปนิพนธ์ภาคปลาย ปีการศึกษา2542 ซึ่งถือว่าได้ผ่านการเรียนโปรแกรมการศึกษาดลอดหลักสูตรมาแล้ว จำนวน 30 คน

ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน	10 คน
2.กลุ่มอาจารย์ผู้สอน	จำนวน	21 คน
3.ผู้ประกอบการ	จำนวน	20 คน
4.กลุ่มนักศึกษา /บัณฑิต	จำนวน	60 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 111 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้มี 2 แบบ คือ

- 1 แบบสัมภาษณ์
- 2 แบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ผู้สอน แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สถานภาพและความคิดเห็น
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเลือกเนื้อหาวิชาและประสบการณ์เรียนรู้
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สถานภาพ
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของนักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบสอบถามกลุ่มนักศึกษาและบัณฑิต แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 สถานภาพและความคิดเห็น
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเลือกเนื้อหาวิชาและประสบการณ์เรียนรู้
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ลักษณะของเครื่องมือทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ คำถามเป็นแบบปลายเปิด(open ended) แบบเลือกตอบ(multiple choice)และแบบจัดอันดับ (rating scale)

การทดสอบและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จแล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขจากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ(ดูรายชื่อในภาคผนวก ก.) จำนวน 5 ท่าน ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาผู้เชี่ยวชาญโดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร มีวิสัยทัศน์เชิงอนาคต
  2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไม่ต่ำกว่า 10 ปี
  3. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านวิชาชีพออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทำให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเรื่องความตรงในเนื้อหา และการใช้ภาษา จากนั้นนำข้อเสนอแนะรวมทั้งข้อบกพร่องต่าง ๆ ปรึกษาร่วมกับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และพิจารณาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้

การทดลองใช้แบบสอบถาม หลังจากการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามอย่างละเอียดและรอบคอบแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปใช้ (try out) โดยนำผลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ตรวจหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.959 ถือว่าแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่น่าไปใช้สอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างวิจัยครั้งนี้ได้

การเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ หัวหน้าภาควิชา อาจารย์ และ ผู้ประกอบการ ในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ และผู้ประกอบการ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างทำการสัมภาษณ์ ส่วนนักศึกษาใช้แบบสอบถามและผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ข้อมูลสำหรับบัณฑิตผู้จบการศึกษา ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามและคำชี้แจงประกอบไปยังผู้สำเร็จการศึกษาทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยสอดผนึกดวงตราไปรษณียากรและจำหน่ายของถึง

ผู้วิจัย แนบไปด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์ ดังนี้
  1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพวิเคราะห์ โดยใช้ค่าร้อยละ (percentage)
  2. ข้อมูลจากคำถามแบบปลายเปิด (open ended) นำมาสรุปและ อภิปรายผลในรูปความเรียง
  3. ข้อมูลจากคำถามแบบเลือกตอบ (multiple choice) นำมาวิเคราะห์ ในลักษณะแจกแจงความถี่ โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย
  4. ข้อมูลจากคำถามแบบประเมินค่า (rating scale) นำมาวิเคราะห์ค่ามัธยฐานเลขคณิต(mean)ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.)แล้วนำมาเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

กำหนดน้ำหนักของความสำคัญและความคิดเห็นด้วย เกี่ยวกับการนำเสนอหลักสูตรออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ไว้ 5 ระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็นด้วย		ค่าระดับ
มากที่สุด	คะแนนเท่ากับ	5
มาก	คะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	คะแนนเท่ากับ	3
น้อย	คะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	คะแนนเท่ากับ	1

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว นำมาแปลความหมายโดยถือเกณฑ์ ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยน้อย

0.50 - 1.49 หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์

ในการคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา(Coefficient alpha) ของครอนบาช (Cronbach)

$$\alpha = \frac{n - 1 - \sum s_i^2}{n - 1}$$

$$s_x^2$$

α = สัมประสิทธิ์ของความเที่ยง

n = จำนวนข้อในแบบสอบถาม

S_i = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ตอบทั้งหมด หรือ กำลังสองของ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนผู้ตอบทั้งหมด

สำหรับแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ

2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$1. \text{ ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

$$2. \text{ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (X)} = \frac{\sum fx}{N}$$

X แทนค่ามัชฌิมคณิต

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มประชากร

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D .	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	=	จำนวนตัวอย่างประชากร
$\sum fx$	=	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่
$\sum fx^2$	=	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกำลังสองกับความถี่

(ประคอง กรรณสูตร , 2535)

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะและเขียนรายงานการวิจัย

ผู้วิจัย ได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวม ได้มาเขียนรายงานการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และ แบบสอบถามทุกกลุ่ม นำผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละ มาเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลความคิดเห็น แบบประเมินค่าของกลุ่มนักศึกษา และกลุ่มผู้ประกอบการ นำผลการวิเคราะห์ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3. ข้อมูลด้านข้อเสนอแนะ และคำถามปลายเปิดของทุกกลุ่มประชากร นำมาเสนอเป็นความเรียง ตามลำดับความถี่